

Warszawa, 18 listopada 2013 r.

Opinia do ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (druk nr 492)

I. Cel i przedmiot ustawy

Przyjęta przez Sejm w dniu 8 listopada 2013 r. ustawa została określona jako mająca na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Europejska koordynacja systemów zabezpieczenia zakłada wymianę danych niezbędnych do ustalenia praw i obowiązków ubezpieczonych i świadczeniobiorców przez instytucje państw członkowskich. Podstawą prawną unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego jest obecnie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 maja 2014 r. przewidziano rozpoczęcie korzystania przez polskie instytucje wykonujące zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego z elektronicznej wymiany informacji w materii zabezpieczenia społecznego w ramach Unii Europejskiej w Systemie EESSI, wysyłania i otrzymywania drogą elektroniczną standardowych dokumentów elektronicznych – SED (ustalenie tego terminu nastąpiło z uwzględnieniem obecnie obowiązującego okresu przejściowy do 30 kwietnia 2014 r.). Ustawa wchodzi więc w życie z dniem 1 maja 2014 r., z wyjątkiem art. 9 pkt 1–3, dotyczącym ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, oraz art. 10-art. 13 stanowiących o limicie wydatków odnośnie do odpowiednich *punktów kontaktowych*, których utworzenia

wymagają z przepisy rozporządzenia nr 883/2004 i nr 987/2009, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

Nowelizacji podlegają ponadto ustawy: o prokuraturze, o ubezpieczeniu społecznym rolników, o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, a także Prawo o ustroju sądów powszechnych (art. 1–art. 4 oraz art. 6). W/w ustawy są powiązane ze zmianą ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zawartą w art. 5 ustawy nowelizującej, do której każda z nich zawiera odesłanie w części wyznaczającej zakres elektronicznej wymiany danych (art. 68a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Dokonano ponadto nowelizacji ustaw: o świadczeniach rodzinnych, o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a także o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (art. 7–art. 9), zawierając w nich niezbędne uściślenia dotyczące regulowanych w tych ustawach świadczeń oraz aktualizując powołania obowiązujących rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 oraz nr 987/2009.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Podstawą prac był rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (druk sejmowy nr 1795), który wpłynął do Sejmu 3 października 2013 r. Był on rozpatrywany w pierwszym czytaniu przez Komisję Administracji i Cyfryzacji oraz Komisję Polityki Społecznej i Rodziny. Przygotowane przez komisję sprawozdanie zawiera nieznaczne zmiany w stosunku do przedłożenia, polegające na uporządkowaniu redakcji niektórych uregulowań (por. art. 2, art. 5, art. 7).

W toku prac prowadzonych zarówno w komisjach, jak i podczas debaty na forum Izby, podnoszono problem bezpieczeństwa w przekazywaniu danych.

Podczas drugiego czytania, które odbyło się na 53. posiedzeniu Sejmu nie zgłoszono poprawek i przystąpiono niezwłocznie do trzeciego czytania.

Za przyjęciem ustawy głosowało 308 posłów, przeciw – 129, wstrzymało się od głosu 5 posłów.

III. Uwaga.

W związku z brzmieniem art. 68a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, którego uregulowanie jest istotne dla pozostałych ustawy nasuwa się pytanie: zważywszy na to, że katalog świadczeń jest zredagowany z użyciem terminologii nie zawsze adekwatnej do przyjętej w polskim systemie prawnym (por. świadczenia z tytułu *starości* czy też z tytułu *inwalidztwa* – to ostatnie pojęcie w powszechnym systemie ubezpieczeniowym zastąpiono w 1997 r. *niezdolnością do pracy*), czy dla adresata przepisu i jego wykonawcy będzie jasny zakres danych podlegających wymianie?

Główny legislator

Bożena Langner